

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО
СТРОИТЕЛСТВО, ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И УСЛУГИ -
ТЕТЕВЕН** 5700, гр.Тетевен,
ул."Усин Керим"№2, тел.0678 52533, факс: 067852085, e-mail:info-
1100514@edu.mon.bg

**УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР:.....**

/Йочка Вълчева/

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ
НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ
2023 – 2024 г.**

*Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т.8 от Закона за
предучилищното
и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено
заседание на 07.09.2023 г. / Протокол №15*

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Сериозен проблем за образователната ни система са броят на отсъствията на учениците, и бавният темп на намаляване на преждевременно напусналите училище ученици от задължителната училищна възраст.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация, условие за повишаване качеството на образованието.

Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане или вече напуснал училище.

Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическите екипи за намаляване броя на отсъствията и броя на преждевременно напусналите училище ученици следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления, на оценка на ефикасността на съществуващите мерки и училищната политика.

Предлаганата програма е основана на разбирането, че главна ценност в образователната система е ученикът.

Настоящата програма е разработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската Комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж Европа 2020“ в

съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие до 2020 г., и е съобразена с цели в сферата на средното образование. Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013-2020).

Поставените акценти в Програмата са:

- > Преимуществено разработване на мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище.
- > Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
- > Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Идентифициране на рисковите фактори за преждеременно напускане на ученици от училище:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите, негативно отношение към образованието на родителите и/или детето.
- Липса на ефективни санкции за родителите.
- Нисък жизнен стандарт на част от населението в резултат на продължителна безработица.
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище.
- Липса на достатъчно финансови възможности в училище за подкрепа на застрашени от отпадане ученици по социални причини.
- Липса на подкрепяща среда, която да замени липсата на грижа от страна на родителите.
- Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването.
- Негативно влияние на средата - на улицата/приятелския кръг.
- Липсата на мотивация сред семейства за продължаване на образованието в гимназиален етап.

Целева група Ученици от 8 до 12 клас, които са застрашени от отпадане по различни причини -за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа; В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ПГ по СЕУ за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието на ООН;

- Закон за предучилищното и училищното образование (01.08.2016 г.);
- Стандарт за приобщаващото образование (2017 г.);
- Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование (2018 г.).

Настоящата училищна програма има за цел да предотврати преждевременното напускане на учениците от уязвими групи, да предостави равни възможности за приобщаването им към училищната среда, да не допуска дискриминация, да осигури пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

2. МИСИЯ И ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Цялостната училищна политика и мисия на ПГ по СЕУ – гр.Тетевен се основава на:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развиват творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;
- училището да продължава утвърждаването си като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение. Визията на ПГ по СЕУ - Тетевен: като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот.
- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците - клубове по интереси, достъпно информационно обслужване, работа по проекти;
- Съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- Висококвалифицирани, мотивирани учители и социален работник, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
- Работа с изявени в различни области деца /наука, спорт, изобразително изкуство и др./ използване на хардуер и софтуер не само в учебния процес, но и извън задължителните часове;
- Работа с деца в неравностойно социално положение, осигуряване на безплатен транспорт на ученици, живеещи извън град Тетевен.

- Работа с деца с хронични заболявания и поведенчески проблеми;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- Уютна и функционална образователна среда. Приемаме, че достъпът, участието и възпитанието в областта на културата и спорта могат да играят важна роля в борбата с бедността и социалното изключване, за насърчаване на по-широко социално приобщаване като благоприятстват личностното развитие и активното гражданско участие.

3. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

Базиран се на основните принципи на включващото образование:

1. Зачитане правото на всеки ученик и гарантиран достъп до качествено образование.
2. Подкрепа за личностно развитие на учениците в зависимост от техните индивидуални потребности.
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
4. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик, така че той да развие максимално своя потенциал.
5. Недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование.
6. Системен и цялостен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование.
7. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и участието на учениците в дейността на училището.
8. Нетърпимост към дискриминационно поведение и нагласи.
9. Гъвкавост и динамичност съобразно потребностите на учениците в зависимост от спецификата на обществения живот.

4. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от индетифицираните рискови групи в училище.
2. Подобрени резултати от НВО, ДЗИ, олимпиади и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.

Политиките и мерките, които училището предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

5. ПОЛИТИКИ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ:

Семейни и социални причини:

1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по-ниска самооценка, невъзможност за адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса на занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

4. Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето” и други институции.

5. Социално слаби семейства.

Мерки: Оказване на социална помощ чрез получаване на социални стипендии. Отпускане на еднократни помощи за закупуване на учебници и карти за пътуване.

6. Превременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.

Мерки: Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на тинейджърите за сексуалното им развитие, провеждане на беседи от учителя по биология и здравно образование и медицинското лице.

7. Разглеждане в ЧК на теми свързани:

- с превенция на насилието;

- с неправомерните действия, характерни за малолетните и непълнолетните

ученици;

- опасностите от сърфиране в интернет както и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище;

- теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.

8. Утвърждаване на позитивна дисциплина – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

9. Провеждане на изнесено обучение по социални умения и работа в екип с учениците от новосформираните класове, с цел по бързото и по лесното им адаптиране в новата среда на училището.

10. Екипна работа между учителите, обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.

11. По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.

12. Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график.

13. Занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравно образование, както и придобиване на умения за лидерство.

14. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: училищни турнири, спортни състезания, едnodневни екскурзии, посещение на изложби и концерти и др.

15. Поощряване с морални и материални награди.

16. Кариерно развитие: Много важни са дейностите свързани с професионалното ориентиране и кариерното развитие на учениците. Това ще ги мотивира за по-

добри учебни постижения и за оставане в училище.Срещи и беседи с професионалисти от различни професии.

17. Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство.

18.Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел за закрила на детето.

11. Прилагане на нови подходи в работата с родителите – изнесени родителски срещи, активно включване в общи дейности на родителите-партньори на училището

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет,

Протокол № 15